

Rekabet Kurumu Başkanlığından,

REKABET KURULU KARARI

Dosya Sayısı : 2005-3-42 (Muafiyet)
Karar Sayısı : 06-35/442-114
Karar Tarihi : 22.5.2006

A. TOPLANTIYA KATILAN ÜYELER

Başkan : Tuncay SONGÖR (İkinci Başkan)
Üyeler : Prof. Dr. Zühtü AYTAÇ, Rıfki ÜNAL, Prof. Dr. Nurettin
KALDIRIMCI, M. Sıraç ASLAN, Süreyya ÇAKIN, Mehmet Akif
ERSİN

RAPORTÖRLER : Şahin YAVUZ, Ali İhsan ÇAĞLAYAN

B. BİLDİRİMDE BULUNAN : Birmaş Tüketim Malları Ticaret A.Ş.
Şehit Fethi Bey Cad. No:120 İzmir

D. TARAFLAR : Birmaş Tüketim Malları Ticaret A.Ş.
Şehit Fethi Bey Cad. No:120 İzmir

Yavuzlar Meşrubat ve Gıda Paz. Tur.
İnş. San. Tic. Ltd. Şti.

ALKOP Alimünyumcular San. Sit. Akçaburgaz Mevkii A4 Blok
No:5-6 Hadımköy/İstanbul

Bahadır Su – Serkan Ahmetler

Cennet Mh. Barbaros Cd. No:21/2 Küçükmece/İstanbul

E. DOSYA KONUSU: **Birmaş Tüketim Malları Ticaret A.Ş. (Birmaş) ile Yavuzlar Meşrubat ve Gıda Paz. Tur. İnş. San. Tic. Ltd. Şti. (Yavuzlar Gıda) ve Bahadır Su-Serkan Ahmetler (Bahadır Su) arasında imzalanan dağıtım anlaşmasına muafiyet verilmesi talebi.**

F. DOSYA EVRELERİ: Kurum kayıtlarına 20.4.2006 tarih 2387 sayı ile intikal eden başvuru üzerine 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun'un 4. ve 5. maddeleri ile 2002/2 sayılı Dikey Anlaşmalara İlişkin Grup Muafiyeti Tebiği'nin ilgili hükümleri uyarınca yapılan inceleme sonucu düzenlenen 12.5.2006 tarih ve 2006-3-42/MM-06-Ş.YA sayılı Muafiyet Ön İnceleme Raporu, 12.5.2006 tarih ve REK.0.07.00.00-130/102 sayılı Başkanlık Önergesi ile 06-35 sayılı Kurul toplantısında görüşülerek karara bağlanmıştır.

G. RAPORTÖRLERİN GÖRÜŞÜ: İlgili raporda; ihtiyaren bildirilen Birmaş Tüketim Malları Ticaret A.Ş. ile Yavuzlar Meşrubat ve Gıda Paz. Tur. İnş. San. Tic. Ltd. Şti. ve Bahadır Su-Serkan Ahmetler arasında imzalanan anlaşmanın, 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesi kapsamında rekabeti sınırlayıcı hükümleri bulunmakla birlikte, 2002/2 sayılı Tebliğ kapsamında olduğu ve grup muafiyetinden yararlanabileceği ifade edilmiştir.

H. İNCELEME VE DEĞERLENDİRME

H.1. Anlaşmanın Konusu ve Niteliği

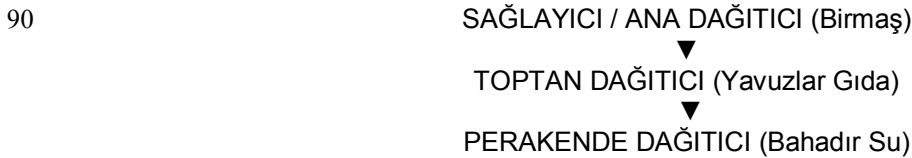
2.7.2005 tarih ve 5388 sayılı Kanun ile 4054 sayılı Kanun'un bildirim yükümlülüğüne ilişkin maddelerinde önemli değişikliklere gidilmiş ve Kanun'un 4. maddesi kapsamındaki anlaşma, uyumlu eylem ve teşebbüs birliği kararlarının Kurul'a bildirilmesi zorunluluğu kaldırılmıştır. Bu düzenlemeye paralel olarak, 2006/2 sayılı Rekabet Kurulu Tebliği ile, 1997/2 sayılı "Anlaşmaların, Uyumlu Eylemler ve Teşebbüs Birliği Kararlarının Kanununun 10 uncu Maddesine Göre Bildiriminin Usul ve Esasları Hakkında Rekabet Kurulu Tebliği" ve ekindeki Form-1 de yürürlükten kaldırılmıştır. Bildirim yükümlülüğü kaldırılmasına rağmen, isteğe bağlı olarak yapılacak bildirimler için "Anlaşma, Uyumlu Eylem ve Teşebbüs Birliği Kararlarının İsteğe Bağlı Bildirimine İlişkin Kılavuz" yayımlanarak yürürlüğe girmiş ve bu nevi bildirimler için Kılavuz'un ekindeki yer alan Bildirim Formu'nun kullanılması esası öngörülmüştür. Başvuru konusu anlaşmanın bildirimini de bu çerçevede yapılmıştır.

Bildirime konu olan anlaşma, Birmaş (Sağlayıcı / Ana Dağıtıcı), Yavuzlar Gıda (Toptan Dağıtıcı) ve Bahadır Su (Perakende Dağıtıcı) arasında 20.3.2006 tarihinde akdedilmiştir.

Birmaş yeni kurulmuş bir şirket olup, Yaşar Topluluğu'nun¹ bağlantılı teşebbüsüdür.

Anlaşmanın konusu, Birmaş ürün portföyünde bulunan PC damacana, su pompası, su dispenseri, su, soda, aromalı içecekler ve sair tüketim mallarının dağıtım bölgesi içinde yeniden satışının yapılması amacıyla dağıtıcıya sağlanmasıdır. Bununla birlikte Birmaş yeni kurulan bir şirket olduğundan anlaşma kapsamındaki ürünlerden PC damacanalarda suyun arz edilmesi ile işe başlanması öngörülmektedir. Bu kapsamda anlaşma konusu "su", Birmaş'ın da dahil olduğu Yaşar Topluluğu'nun bağlantılı teşebbüslerinden Pınar Su Mamulleri San. ve Tic. A.Ş. tarafından doldurulup, ambalajlanarak satışa hazır hale getirilmekte, sonrasında Birmaş tarafından pazarlanmaktadır. Dosya mevcudu bilgi ve belgeden Birmaş'ın bu amaçla dikey yapılanmada toptan ve perakende olmak üzere iki dağıtım seviyesi öngördüğü anlaşılmıştır.

Toptan dağıtıcı görece geniş bir bölge için tayin edilmekte ve kendisinden sorumlu olduğu bölgede perakende dağıtıcı atayacağı daha küçük bölgeler tayin etmesi ve bildirime konu sözleşme örneğini o bölgenin perakendecisi ile akdetmesi beklenmektedir.

Bildirim konusu anlaşma ile asıl amaçlanan toptan dağıtıcı ile Birmaş arasındaki ilişkinin düzenlenmesi olmakla birlikte, perakende dağıtıcısının anlaşma hükümlerinden Birmaş'a karşı, dağıtıma konu ürünlerin niteliği, dağıtımın verimliliği, teminatlandırmanın yapılandırılması çerçevesinde sorumlu olması öngörülmektedir.

¹ Gıda-içecek, Boya-kimya, ticaret, hizmet, turizm ve kağıt alanlarında faaliyet gösteren grubun 2005 yılı itibarıyla toplam satışları (ciro) 1,3 milyar YTL olarak gerçekleşmiştir.

100 Bu çerçevede toptan dağıtıcı ile perakende dağıtıcı arasındaki ticari ilişki şartları tespit edilmemekte, bu ilişki tarafların aralarında yapacakları ayrı bir anlaşmanın konusunu oluşturmaktadır (Sözleşme m.1/b).

Dosya mevcudu bilgi ve belgeden, söz konusu anlaşma uyarınca, ana dağıtıcının (sağlayıcı) anlaşma konusu ürünleri tanımlanan bölge içinde yalnızca toptan dağıtıcıya sağladığı, toptan dağıtıcının ürünleri yalnızca ana dağıtıcıdan, perakende dağıtıcının da ürünleri yalnızca toptan dağıtıcıdan temin ettiği anlaşılmaktadır(Sözleşme m.2/a). Diğer bir ifadeyle münhasırlık (tek elden dağıtım) ve rekabet etmeme yükümlülüğü (tek elden satın alma) birlikte öngörülmüştür. Öte yandan toptan dağıtıcı, toptan satış düzeyinde faaliyet gösterecek olup, nihai tüketicilere doğrudan satış yapamamaktadır (Sözleşme m.2/b). Bunun yanında ana dağıtıcı tarafından belirlenen özel müşteri gruplarına (zincir işletme mahiyetindeki market, catering, otel, turizm işletmeleri ile hastaneler gibi kapsamlı ve merkez birimler aracılığıyla gerçekleştirilen işlemler) aktif satış yapması yasaklanmaktadır (m.2/b).

Anlaşmanın 3/c maddesi ile dağıtıcıların (gerek toptan gerekse perakende dağıtıcı) münhasır başka bölgelere yapacakları aktif satışlar yasaklanmaktadır.

120 Anlaşmanın satış ve ödemeleri düzenleyen 8. maddesine göre toptan dağıtıcı, perakende dağıtıcıya uygulayacağı satış ve ödeme koşullarını belirlemede serbest bırakılmakta ancak, ana dağıtıcının azami fiyat tespit etme hakkı saklı bırakılmaktadır.

İrdelenmesi gereken bir diğer konu anlaşmanın süresine ilişkindir. Anlaşma 20.3.2006 tarihinden itibaren 1 yıl geçerli olmak üzere imzalanmış olup, taraflarca süre sonundan 1 ay öncesinden bildirilmediği takdirde 1 yıl süre ile kendiliğinden yenilenmektedir. Ancak her halükarda bu yenileme, anlaşmanın imza tarihinden itibaren 5 yılı geçmemekte ve 5. yılın sonunda sona ermektedir (Sözleşme m.12/a)

130

H.2. Yapılan Tespitler ve Hukuki Değerlendirme

Bildirime konu anlaşma, asgari düzeyde ele alındığında dahi müşteri ve/veya bölge paylaşımı, azami fiyat tespitine olanak sağlaması gibi hükümleri dolayısıyla 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesi kapsamında rekabeti sınırlayıcı amaç ve etkiye sahip bulunmaktadır. Bununla birlikte ilgili grup muafiyeti tebliği çerçevesinde, Kanun'un söz konusu hükmünün öngördüğü yasaklamadan muaf olup olmadığına bakılması gerekmektedir.

140 2002/2 sayılı Tebliği ile iki temel yasak alanı belirlendikten sonra diğer sınırlamaların grup muafiyeti kapsamında serbestçe belirlenebileceği öngörülmüştür. Bu yasaklar (Tebliğ m.4);

- *“Alıcının kendi satış fiyatını belirleme serbestisinin engellenmesi. Şu kadar ki; taraflardan herhangi birinin baskısı veya teşvik etmesi sonucu sabit veya asgari satış fiyatına dönüşmemesi koşuluyla, sağlayıcının azami satış fiyatını belirlemesi veya satış fiyatını tavsiye etmesi mümkündür.*
- *Aşağıdaki haller dışında, alıcının sözleşme konusu mal veya hizmetleri satacağı bölge veya müşterilere ilişkin kısıtlamalar getirilmesi.*

- 150
- *Alicının müşterilerince yapılacak satışları kapsamaması kaydıyla, sağlayıcı tarafından kendisine veya bir alıcıya tahsis edilmiş münhasır bir bölgeye ya da münhasır müşteri grubuna yapılacak aktif satışların kısıtlanması,*
 - *Toptancı seviyesinde faaliyet gösteren alıcının son kullanıcılara yönelik satışlarının kısıtlanması,*
 - *[...]*

Yukarıdaki hükümler çerçevesinde muafiyet kapsamı dışında tutulan faaliyetler, esas itibarıyla “yeniden satış fiyatlarının tespiti” ve “pasif satışların engellenmesi” olarak özetlenebilecektir. Bildirime konu anlaşmada bu yöndeki faaliyetler için getirilen düzenlemeler Tebliğ’e uygundur.

160 Diğer önemli bir nokta rekabet etmeme yükümlülüğüne ilişkindir. İlgili Tebliğ belirsiz ya da beş yılı aşan süreyle getirilecek bu türden yükümlülükleri Tebliğ’in sağladığı muafiyetten yararlandırmamaktadır. Bildirime konu anlaşma ise her halükarda imza tarihinden (20.3.2006) itibaren 5. yılın sonunda sona ermekte ve kendiliğinden yenilenmemektedir.

I. SONUÇ

Düzenlenen rapora ve incelenen dosya kapsamına göre;

170 Birmaş Tüketim Malları Ticaret A.Ş. ile Yavuzlar Meşrubat ve Gıda Paz. Tur. İnş. San. Tic. Ltd. Şti. ve Bahadır Su – Serkan Ahmetler arasında imzalanan dağıtım anlaşmasının, 2002/2 sayılı Dikey Anlaşmalara İlişkin Grup Muafiyeti kapsamında grup muafiyetinden yararlandığına OYBİRLİĞİ ile karar verilmiştir.